

praktisk Betydning; han udtalte nemlig, at de ældre Latinskoler her i Landet, de i 1739 op-
 hævede Latinskoler, dengang havde havt det Nie-
 med at være den almindelige Dannelses Red-
 skaber — det var ikke disse Ord, han sagde,
 men det var omtrent Tanken deri. Det har
 nu været min Mening, som jeg oftere her har ud-
 talt, at der var en Villighed i, nu da For-
 bringerne i de mindre Byer stilles større til
 Skolevæsenet, end Borgerne med nogenlunde
 Bøhede kunne tilfredsstille, at de da igjen fik
 idetmindste en Deel af de Midler tilbage, som
 ere tagne fra dem for at kunne anlægge de
 større Latinskoler. Naar dette skeer, vil der
 kunne gjøres Mere for det almeendannende Sko-
 levæsen i de mindre Byer uden at overanstreng
 Borgernes Skatteevne. Jeg haaber, at den
 Tid skal komme, da dette kan skee, og den An-
 stælse, som idag er bleven udtalt af den ærede
 Minister, troer jeg skal støtte saadanne Forslag,
 naar de engang komme frem.

**Kirke- og Underviisningsmini-
 steren:** Jeg kan dog ikke tiltræde den Me-
 ning, der blev udtalt af den ærede sidste Taler,
 at hvad jeg havde ytret skulde kunne bruges
 paa den af ham angivne Maade; jeg har
 anerkjendt, at Noget, som de lærde Skoler
 maatte sætte sig som Formaal, var, at de ikke
 alene maatte tænke paa den egentlige lærde
 Dannelse, men tillige paa den Dannelse, der
 maa siges at have Borgernes og Samfundets
 Lyve i Almindelighed for Nie; men deraf føl-
 ger paa ingen Maade, at jeg skulde ville reise
 et saa frygteligt Spørgsmaal som det, at op-
 gjøre samtlige Regnskaber angaaende de neblagte
 Latinskoler med de forffjellige Byer. Saa-
 danne Ytringer som de, den ærede Rigs-
 dagsmand fremkom med, troer jeg netop ere
 skiktede til at fremkalde Forventninger og, naar
 disse blive stufede, Misfornøielse; thi jeg troer
 ikke, det er muligt at gjøre yderligere for de
 enkelte Byer, end hvad steet er ved de Dpgjø-
 relser, der have fundet Steb. Jeg vilde der-
 for ansee det for meget uheldigt, hvis man gif
 videre i den Retning. Den ærede Rigsdags-
 mand yttrede med Hensyn til Metropolitan-
 skolens Forhold til de andre Skoler, at naar
 en Bestyrer af en privat Skole var affældig,

gif Børnene ud af Skolen, men naar derimod
 en Rektor ved en offentlig Skole blev affældig,
 var det ikke Tilfældet; ja hvorfor er det ikke
 Tilfældet? Der er jo ikke nogen Tvangslow,
 som holder paa Børnene; viis mig en eneste
 Lovbestemmelse, hvorefter de eller de Børn ere
 forpligtede til at gaae i den eller den Skole?
 Men hvorfor er det, at Følgerne af disse til-
 fældige Omstændigheder dog ikke saa sjældent
 modvirkes ved de offentlige lærde Skoler?
 Det er, fordi der er en Lærerforsamling, fordi
 den hele Skole ikke hviler paa en enkelt Per-
 sonlighed, men paa en heel Samling af Lærer-
 kræfter, der i længere Tid have arbejdet sam-
 men, og som udgjøre en Heelhed. Det er
 netop dette, som vil mangle ved de private
 Skoler. Ja, det er fortræffeligt med disse
 unge Kræfter; men de kunne dog ogsaa være
 noget for unge — og naar de løbe ligesaa
 Skolebænkene op paa Rathedret som Lærere, saa
 ere de for unge. Man har bemærket, at det
 er godt at blive af med, hvad der ikke duer —
 ja, men det er ikke godt at blive af med det,
 der duer; men det er jo hyppigt Tilfældet med
 de private Skoler, at der finder ikke alene en
 hyppig Omkiftning Steb af Lærere, som ikke
 due, men ogsaa af dem, som due; begge Dele
 maae tages i Betragtning. Naar en Lærer
 imidlertid har tjent i lang Tid ved en privat
 Skole, saa maa man ikke troe, at han kastes
 bort, naar Alderen begynder at udøve sin Ind-
 flydelse paa ham; thi ogsaa der er et historisk
 Forhold, ogsaa der er en Troskab og en Hen-
 synsfuldhed tilstede, som ikke kan tilfidesættes.
 Det er slet ikke min Mening ved hvad jeg her har
 udtalt at nedsette de private Skoler; de have
 deres Fortrin og blandt andre det, at de staae
 under den enkelte Mand's fulde Raadighed, som
 kan sætte igjennem, hvad han vil; men som
 Modsetning dertil har ogsaa den offentlige lærde
 Skole i Kjøbenhavn sin fulde Betydning. Ganste
 vist fordrer den, at Elevantallet holdes indenfor
 en vis bestemt Grændse; men forsaavidt et større
 Antal, end Skolen kan modtage, melder sig
 paa eengang, saa er det altid de dygtigste Elever
 blandt dem, som foretrækkes, og aldrig er der
 for Ministeriet lydt Klage over, at det ikke skulde
 være Tilfældet. Der blev sidste Gang anmeldt
 74 Dreng, hvoraf de 34 optoges; jeg tvivler